

Stor osäkerhet kring statens kostnader för kärnkraft

Fokus den 27 mars 2025

Regeringen presenterade på torsdagen sin proposition om finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft. Som väntat vilar propositionen på de tre ben som föreslogs i förra årets promemoria av utredaren Mats Dillén. Statliga lån till subventionerad ränta ska minska projektbolagens kapitalkostnader, ett avtalsbestämt elpris ska garantera deras intäkter, och en riskdelningsmekanism ska skydda företagen mot ökade kostnader.

I propositionen har regeringen tagit hänsyn till en del av remissinstansernas kritik mot den ursprungliga promemorians förslag. För att motverka att subventionerade lån används i andra syften än vad som är tilltänkt, bedömer regeringen att staten bör göra regelbundna uppföljningar av hur projektbolaget använder sina medel.

I motsättning till promemorians förslag att riskdelning ska gälla alla kostnadsöverskridanden, gör regeringen bedömningen att endast vissa överskridanden bör kompenseras. Dessa förslag torde öka effektiviteten i utbyggandet av kärnkraften. Dessutom föreslår regeringen att det ska finnas en övre gräns på det årliga stödet till kärnkraft, vilket torde minska risken för dem som ska betala för det.

Stor osäkerhet återstår kring hur mycket kärnkraften kommer att kosta. I propositionen anges ingen övre gräns för hur stora statliga lån som projektbolagen får ta, och det garanterade elpriset ska förhandlas med de enskilda projektbolagen. Något tak på de kostnadsöverskridningar som projektbolagen ska kunna få täckning för är inte heller angivet.

Det är sannolikt att en kärnkraftssatsning som motsvarar fyra stora kärnkraftsreaktorer kommer kräva ett stöd om 20 miljarder kronor per år. Detta för att täcka skillnaden mellan kostnaden för ny kärnkraft och hur mycket industrin har råd att betala för den. I jämförelse pendlade de samlade svenska inköpen på elbörsen Nord Pool mellan 40 och 60 miljarder kronor per år innan energikrisen. Frågan kvarstår om en storskalig statlig satsning på kärnkraft är samhällsekonomiskt motiverad.

Thomas Tangerås